

העם זה הריב לא נפתר הוא עדיין

גיבור גדול על הכביש ובמלחמה, אבל כבש ממושע נוכח השלטון. גיבורים אלמונים. באירופה, לעומת זאת, הם הפכו לגיבורי הדור הצעיר. סרג' קלארספלד, שסיים השבוע ביקור בישראל, ואשתו ביאטה, שהתפרסמה כאי שר סטרה לראש ממשלת גרמניה, קסינג'ר, היו לפני ארבע שנים סתם זוג צעירי רים אינטלקטואלים אלמוניים בפאריס, לא שונים מרבבות אחרים. כיום, הם כבר חלק מההיסטוריה.

סיפורם המופלא החל בדצמבר 1966, כאשר קסינג'ר נבחר לקאנצלר, ביאטה (32) היתה גרמניה נוצרית, ילידת ברלין המערבית, שבאה לחיות בפאריס ב-1960. במטרו היא פגשה צעיר שחרחר, בעל תווי-פנים רכים והופעה קלאסית של אינ-טלקטואל צרפתי, שהתגלה כיהודי בשם סרג' קלארספלד. היא התחילה יוצאת אי-תו, והתחתנה איתו ב-1963.

עם בחירת קסינג'ר לקאנצלר, כתבה מספר מאמרים, בהם הוקיעה את בחי-רתו של נאצי לשעבר לתפקיד זה.

פנייה לדה-גולד. כתוצאה מכך, פוט-רה מעבודתה כמזכירת אירגון הנוער הגרמני-צרפתי. ביאטה איננה מהטיפוסים הוותרנים. היא הלכה ללבוש את נוצות המלחמה, כדי להוכיח את צידקתה. תוך השקעת כספה וזמנה, החלה אוספת חומר על קסינג'ר מתוך ארכיונים בצרפת, לונדון, מערב ומזרח גרמניה, וארצות-הברית. כאשר הושלם התיק, שהוכיח את עברו הנאצי של קסינג'ר, היו בני הזוג קלארס-פלד עניים בכמה אלפי דולרים, אבל מלאי סיפוק.

רבים מן המלווים השתתפו בשתי ההלוויות. אך באחת נקבר העבר הרחוק, בשנייה נקבר אחד מבני העתיד. זה מול זה. טבנקין היה שותפו ויריבו, במשך שני דורות, של דויד בך גוריון. בסוף דרכו, היה שוב ביריבות רעיונית קיצונית עם מתנגדו הוותיק. טבנקין הפך נביא ארץ-ישראל השלמה, בן-גוריון מטיף להחזרת כמעט כל השטח הים הכבושים לערבים, תמורת שלום.

לכאורה, זוהי תופעה מפתיעה. כי בן-גוריון וטבנקין גדלו בתנועה אחת, חיו במפלגה אחת, והם שותפים לדרך אחת. אולם הניגוד ההיסטורי, שהחריף לי-קראת הסוף, היה טבעי למדי. כי השניים גילמו שני מרכיבים שונים של הציונות הקלאסית.

מולחמת הישישים. ברעיון הציוני, הצטלבו תמיד שני מגמות, שפעלו ביחד, אך סתרו לא פעם זו את זו.

מצד אחד: השאיפה למדינה יהודית ייחודית והומוגנית, ללא אוכלוסיה זרה. מצד שני: הדחף הנחלני, שהשתוקק להתפשטות על פני השטח, בארץ-ישראל

רבין ונתו בישראל הוא נדפך

נשק לישראל, אין מה לדבר על המשך השיחות לקראת הסדר. מה שאירע למעשה בשבוע האחרון הוא ניתוח יחסים בלתי פורמאלי עם ארצות-הברית. כי למעשה אין יותר שגריר ישראלי בווינגטון. יצחק רבין אינו יכול עוד לייצג את ממשלת ישראל אצל אמריקאים. לאמריקאים אין גם נציג בי-ישראל, כיון שהשגריר האמריקאי בתל-אביב הוא חולה ומנוטרל מכל פעילות. במצב זה היה הצעד הסביר ביותר החלפתו של יצחק רבין בשגריר אחר, שיוכל להשמיע באוזני האמריקאים מה שממשלת ישראל רוצה להשמיע להם ו-להשמיע לממשלה מה שהיא רוצה לשמוע. לרוע המזל אין ממשלת ישראל מצלי-חה למצוא מועמדים מתאימים להחלפתו בלתי מתאימים. שני מועמדים אחרים, הם הוצע התפקיד, קצין בכיר בצה"ל ו-אבי שלוש, כיום מנהל בנק אמריקאי בי-ישראל, דחו את ההצעה.

מועמד נוסף הרוצה את המישרה משום שהוא חושב שהיא קרש קפיצה לקראת שרות בממשלה, הוא יועצה המדיני של ראש-הממשלה, שמחה דיניץ. אלא ש-למרות השפעתו הגוברת על גולדה אין איש לוקח ברצינות את מועמדותו. כך נשארה ממשלת-ישראל תקועה ב-מצב מכי: היא איננה רוצה שרבין ימשיך לכהן כשגריר בווינגטון, אבל אינה יכו-לה להחזיר אותו לארץ, כי אז יהיה צורך לקיים את ההבטחה שניתנה לו ו-לצרפו לממשלה.

יתכן וכתוצאה מהפרשה ישאר יצחק רבין קרה מכאן ומכאן — הוא לא יהיה לא שגריר ולא שר. אבל הוא ירשם בי-תולדות ישראל כאיש אמיק, שהעדיף את האמת וטובת הציבור, כפי שהוא רואה אותה. על האנטרסים האישיים שלו ועל טובת השלטון.

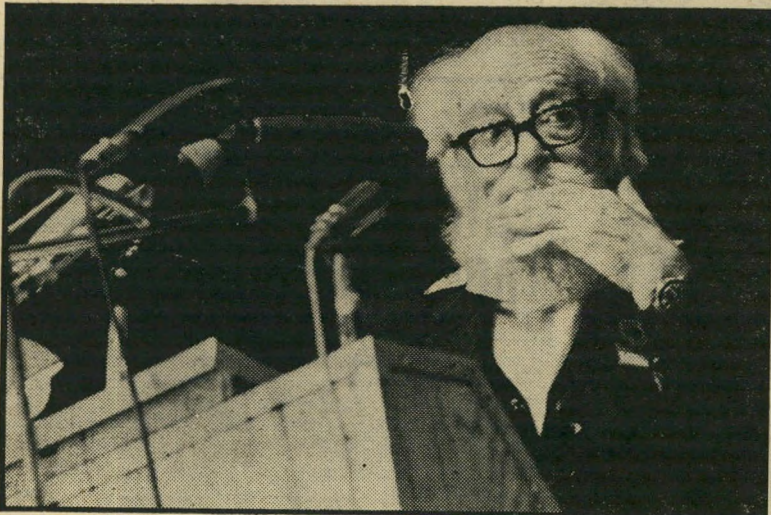
העשויים להחליט — קרי: גולדה ודיין. היה זה כאילו אמר סיסקו לרבין: אנח-נו יודעים שלא מאמינים לך כבר שם, אז תן לי לנסות ולהסביר להם מה המצב.

אין מחליף לרבין

כך, מיד אחרי שהעביר רבין ל-ממשלת ישראל את משאלתו של סיסקו לביקור אישי בארץ לשיחה עם שרי הממשלה, הוא הגיב בראיון משודר שנועד לומר: אל תחיו באשליות, אין לאמריקאים שום התחייבויות כלפי ישר-אל. אין הם מוכנים שישאל תהיה ה-ידידה היחידה שלהם בחלק זה של ה-עולם. הם רוצים שלום תמורת נסיגה. את זה תצטרכו לבלוע. למעשה ממשלת ישראל יודעת זאת. היא רק מעמידה פנים שהיא מסרבת לבלוע את צפרדע הנסיגה. למחרת, ביום הראשון לפני שבוע, באה פעולת התגמול על צעדו של רבין. מ-משרדו של ישראל גלילי הודלק לעת-רות, כי הממשלה אינה רואה בעין יפה את ביקורו של סיסקו בישראל עם הצ-עות חדשות וכי ישיבת הממשלה באותו יום תדון בבקשה.

יהיה זה מעשה חצוף וחסר תקדים בי-יחסים דיפלומטיים בין שתי מדינות ידי-דותיות. הוא הציג את סיסקו כאותם יהו-דים החשודים בהשתייכותם לתאפיה, ש-משטרת ישראל מנעה את כניסתם לארץ בלוד. התדהמה והזעם שעוררו ידיעות אלה בווינגטון הפתיעו אפילו את ממש-לת ישראל, עד שגלילי עצמו נאלץ לרכך את משמעות הידיעות.

אל צעד זה נוסף הראיון המשודר של משה דיין השבוע, שהצטיין בתוקפנותו וקיצוניותו. מגמתו של הראיון עם דיין היתה כמגמת דחיית ביקורו של סיסקו, להבדיל לאמריקאים כי כל עוד לא תת-חייב ארצות-הברית לחדש את אספקת ה-

יצחק טבנקין

הרעמה הלכנה נגד הזקן הלבן

נאצי — התפטר! הסיפוק הפך מהר לאכזבה. עיתוני צרפת וגרמניה, להם מסרה ביאטה את התיק לפירסום, סירבו לגעת בו. איש לא רצה להשמיץ את ה-קאנצלר החדש.

מובן שלא ביאטה היא הטיפוס להיכנע. השלב הבא: באפריל 68 היא מופיעה בבונדסטאג הגרמני, ובאמצע נאומו של הקאנצלר משמיעה שאגה מחרישת-אוזן ניים: "קסינג'ר, נאצי — התפטר!" הפעם, היא מצליחה. השאגה מהדהדת מסביב לעולם. היא נעצרת, משוחררת, ולומדת לקח חשוב: הדרך לפעול — רק באמצעות שערוריות-מכאול-כותרות.

באקדחים שלופים. כעבור חודש, באסיפה בברלין, בה השתתפו 3,000 צעירי רים, היא מכריזה כי תספור לקסינג'ר, כדי לסמל בכך את הבוז המגיע לו מידי הדור הצעיר. כעבור חצי שנה, בקונגרס המפלגה הדמוקרטית-הנוצרית בברלין, היא ממלאה את הבטחתה. הקונגרס מגן על-ידי עשרת אלפים שוטרים והחילים, אולם ביאטה מצליחה לחדור פנימה. היא מבי-טיחה צלם-עיתונות, תמורת שיתוף-פעור-לה, סקופ של הצלום הסטייה. הצלם מבי-ניס אותה פנימה. בטריק בלשי ישן, וכאילו היא אחת המזכירות במקום, צועדת לעבר הבמה, קרבה באדישות לקסינג'ר — ומפי-ליקה לו את סטירת חייו. שומרי הראש שולפים את נישקם, נרגעים, ועוצרים או-תה.

ההיסטורית ואף בשטחים שכנים, כמו אל-עריש ורמת-הגולן.

מאז מלחמת ששת הימים, קיים ניגוד בולט בין שתי מגמות אלה. הראשונה מובילה להחזרת השטחים (ותושביהם), ומוכנה לשלום. השניה מובילה לסיפוח השטחים (ובלתי בריחה, גם תושביהם), ומוכנה למלחמה.

בן-גוריון, האיש הפוליטי, הפך דובר האסכולה הראשונה. טבנקין, איש התנועה הקיבוצית, הפך סמל האסכולה השניה. השבוע, כאשר ליווה בן-גוריון את יריבו הוותיק בדרכו האחרונה, לא נפתר עדיין הריב. תוא שייך להיסטוריה.

אורחים

המוהיקנים

האחרונים

האכזבה והמרירות לא ניכרו בפניו של הגבר השחרחר והתמושקף, שעלה בלוד למטוס היוצא לפאריס, ביום השני בבוקר. אולם עמוק בנפשו, הם בערו — והכאיבו.

לוא היה ישראלי, היה הגבר, יחד עם אשתו, מוחתם מזמן כפסיכי. כששני אז-רחים מן הישוב מוכנים לפתע לנטוש את עבודתם, את הקריירה שלהם, ולהפסיד את כל רכושם — רק כדי להילחם על עק-רונותיהם — ברור הרי שהם לא בסדר, כפי שיועד כל ישראלי נורמלי, שהוא